

Program cepljenja psa proti kužnim boleznim

STAROST (tedni)	MATI (cepljenja)	MATI (ni cepljenja)
6		K, P, H, L, Ku
8	K, P, H, L, Ku	
10		K, P, H, L, Ku
12	S	S
14	K, P, H, L, Ku	K, P, H, L, Ku
Vsako leto	S + K,P,H,L,Ku	S + K,P,H,L,Ku

Legenda:

K - Pasja kuga, P - Parvoviroza, H - Nalezljivi hepatitis, L - Leptospiroza, Ku - Kužni kašelj, S - Steklina

Program cepljenja mačke proti kužnim boleznim

STAROST (tedni)		
8	K, R, Ka	
10		FelV
12	K, R, Ka	
14		FelV
16	S	

Legenda:

K - Mačja kuga (Panleukemija), R - Kužni nahod (Rinotracheitis), FelV - Mačja levkoza, Ka - Kalici virus, S - Steklina

NAJBOLJ NEVARNE NALEZLJIVE BOLEZNI PRI PSIH

Pasja kuga je zelo nalezljiva virusna bolezen, razširjena po celem svetu in pogosto smrtna. Izkoreninjenje ni možno, saj za njo obolevajo tudi divje živali. Virus je občutljiv za razkužila. Okužba je možna le ob neposrednem stiku z bolno živaljo. Najbolj občutljivi so mladiči od 3 – 6 mesecev, zbolijo pa lahko tudi starejše živali. Bolezen povzroči hudo imunosupresijo (padec imunosti), bolezen dihal s hudo pljučnico, bolezen prebavil z bruhanjem in drisko, vnetje možganov z epileptičnimi napadi, trzanjem mišic, krče, oroženevanje blazinic... Smrtnost je lahko višja od 50 %. Če žival preživi, ji bolezen običajno pusti posledice, denimo določene živčne motnje.

Nalezljivi hepatitis psov je zelo nalezljiva virusna bolezen. Povzroča jo pasji adenovirus 1. Smrtnost je do 20 %, pri mlajših tudi do 50 %. Najobčutljivejši so mladiči do enega leta starosti. Obolevajo tudi divje živali. Bolezen se prenaša z neposrednim in posrednim stikom. Znaki bolezni so pobitost, vročina, bruhanje, driska, izcedek iz oči in nosa, zlatenica, "modro oko". Pasji adenovirus 2 pa povzroča blago bolezen dihal, ki sodi v bolezenski kompleks "kužnega kašlja".

Pasjo parvovirozo povzroča pasji parvovirus 2, ki je soroden mačjemu. Razširjen je po celem svetu. Najhuje so prizadeti mladiči do 6. meseca starosti, zbolijo pa lahko živali vseh starosti. Virus se izloča z blatom in je odporen proti razkužilom. Bolezen se prenaša tudi posredno. Virus dolgo preživi v okolju, celo 1 leto in več! Smrtnost je do 50 %. Okužba povzroči hudo vnetje prebavil, neješčnost, pobitost, vročino, bruhanje, drisko, največkrat krvavo. Pri plodovih, ki se okužijo še v maternici, in mladičih do dveh tednov starosti pa vnetje srčne mišice. Pri hudi obliki bolezni lahko žival pogine po 1 – 3 dneh.

Leptospiroza je zoonoza (*prenaša se lahko na človeka*). Razširjena je po celem svetu. Povzročitelj je bakterija *Leptospira interrogans*. Obolevajo tudi divje živali. Izločanja se z urinom in dolgo preživi v okolju, še posebej, če je vlažno in dovolj toplo. Dostikrat so prenašalci glodavci, zato se pojavlja tudi v mestih. Povzroča poškodbe ledvic in jeter, vročino, boleče mišice, bruhanje – dehidracijo, krvavitev iz želodca, črevesa, nosu, po sluznicah, zlatenico, posledica je dostikrat odpoved ledvic. Je nalezljiva za človeka!

Kužni kašelj

Kužni kašelj je izredno nalezljiva pasja bolezen. Pogosta je tam, kjer psi bivajo v tesnem stiku, saj se prenaša po zraku s slino in izločki sluznic okuženih živali. Kljub temu, da večina psov bolezen preboli brez večjih težav, lahko občasno kužni kašelj vodi tudi do težjih obolenj dihal. Bolezen povzročajo različni tipi virusov in bakterija *Bordetella bronchiseptica*, ki je sorodna bakteriji, ki pri ljudeh povzroča oslovski kašelj, okužba pa lahko povzroči tudi trajne okvare dihal.

Inkubacijska doba navadno traja pet do deset dni, najbolj prepoznaven simptom okužbe pa je dražeč, suh, neproduktiven kašelj psa, ki ga lahko spremlja tudi bister izcedek iz smrčka. Ob kašlju se lahko pes tudi davi ali ga sili na bruhanje.

Kašljanje psov neizkušeni lastniki pogosto zamenjajo za davljenje ali bruhanje. Oglejte si posnetek psa, ki je okužen s kužnim kašljem.

V primeru, da gre za blago obliko bolezni, te ne spremlja vročina, prav tako pa oboleli psi navadno ne izgubijo apetita in ne kažejo znakov slabega počutja.

Pri težjih oblikah bolezni, kjer navadno pride do sekundarnih okužb, se lahko pojavi tudi zelenkast izcedek iz oči in smrčka ter težave z dihanjem – okužba s kužnim kašljem lahko vodi do pljučnice ali bronhitisa. Takšne primere spremlja tudi vročina, izguba apetita in splošno slabo počutje.

Diagnoza

Veterinarji postavijo diagnozo bolezni, če so prisotni klasični klinični znaki, ob tem pa morajo poznati tudi anamnezo psa. V težjih primerih bo veterinar morda vašemu psu poslikal tudi pljuča, da s tem vidi kako je dihala vašega psa prizadela bolezen, prav tako pa bo lahko v tem primeru tudi vzel vzorec kultur bakterij v slini vašega psa.

Zdravljenje

Kašljanje lahko tudi s podpornim zdravljenjem traja do tri tedne. V hujših primerih bo veterinar vašemu psu predpisal antibiotike in zdravila, ki umirjajo kašljanje, pogosto pa predpišejo tudi vitamine, ki psom pomagajo dvigniti odpornost.

Kašljanje lahko umirite tudi z uporabo vlažilcev zraka ali s tem, da obolelemu psu v kopalnici pripravite "*parno kopel*" - prostor napolnite s paro in vanj za 10 do 15 minut zaprite psa. Pazite le, da temperatura zraka ne bo previsoka in da bo imel v tem času pes na razpolago veliko pitne vode.

Medtem ko psa muči dražeči kašelj bodite previdni tudi z ovraticami – napad kašlja lahko sproži že nežen dotik sapnika psa, zato je boljše, da v tem času na sprehodu uporabljate oprsnice.

Preventiva

Najboljša preventiva proti okužbi s kužnim kašljem je cepljenje – kvalitetna kombinirana cepiva namreč vsebujejo tudi cepivo proti tej bolezni. Če vas pes še ni cepljen proti kužnemu kašlju in se bo v kratkem znašel v situaciji, kjer bo v stiku z veliko psi (pasje razstave, nastanitev v pasjem hotelu,...) ga proti kužnemu kašlju vsekakor cepite – o tem, kdaj je najbolj primeren čas za cepljenje, se pogovorite s svojim veterinarjem.

V času, ko je vaš pes okužen s kužnim kašljem se izogibajte stikom z drugimi psi, pri tem pa upoštevajte, da je pes kužen še teden dni po tem, ko preneha kašljati. V tem času za sprehod raje izberite manj obljudene poti ter že na daleč opozorite druge lastnike, naj se vama raje ne približujejo, psa pa imejte vedno pod nadzorom, da ne bo okužil drugih psov.

Steklina

Steklina (Rabies) je nevarna virusna bolezen toplokrvnih živali in človeka, ki prizadene osrednji živčni sistem okuženega organizma in se vedno konča s smrtjo

Povzročitelj stekline je Lyssa virus iz družine Rhabdoviridae, ki se s slino okužene živali prenese na drugo žival ali človeka.

Najpogostejši način prenosa je z ugrizom okužene ali stekle živali, okužba pa je mogoča tudi ob kontaktu poškodovane kože ali sluznic (oči, usta, nos) s slino okužene živali ter preko sluznice dihal v votlinah s številnimi okuženimi netopirji.

Glede na izvor bolezni ločimo:

- **gozdno ali silvatično** steklino, ki jo prenašajo divje živali (najpogosteje lisice, lahko pa tudi srnjad, divje svinje, netopirji...)
- **mestno ali urbano** steklino, ki jo prenašajo predvsem psi in mačke, dovezetne pa so seveda tudi ostale domače živali (redko perutnina)

Divje živali predstavljajo rezervoar stekline, ki ob stiku z domačimi živalmi prehaja v urbano okolje in tako v bližino človeka.

Razširjenost stekline:

Steklina je razširjena po vsem svetu. Območja večje nevarnosti okužbe so celotna Afrika, severni del Južne Amerike, Srednja Amerika in večji del Azije.

Območja Avstralije, Nove Zelandije, Grenlandije, severnega dela Kanade ter večji del zahodne Evrope naj bi bila stekline prosta.

Slovenija še vedno velja za okuženo območje, zato je v skladu z zakonodajo (Pravilnik o ukrepih za ugotavljanje, preprečevanje in zatiranje stekline) vsakoletno cepljenje psov proti steklini obvezno. Pes mora biti prvič cepljen proti steklini najkasneje do dopolnjenega 3. meseca starosti, nato pa vsakoletno tako, da med zadnjim in naslednjim cepljenjem ne mine več kot 12 mesecev. Priporoča pa se tudi cepljenje zunaj živečih mačk.

V zadnjih letih smo z nastavljanjem vab (peroralno cepivo) precej zmanjšali število obolelih med divjimi živalmi, še vedno pa se pojavljajo primeri bolezni predvsem ob mejah z necepljenimi območji (Hrvaška).

NAJBOLJ NEVARNE NALEZLJIVE BOLEZNI PRI MAČKAH

Mačja kuga (panlevkopenija) je huda virusna bolezen. Povzročitelj je mačji parvovirus. Je odporen proti razkužilom in dolgo preživi v okolju. Izloča se z blatom in možen je tudi posreden prenos. Zbolijo lahko divje mačke, lisice idr. in tudi mačke, ki živijo samo v stanovanju! Smrtnost je lahko višja kot 50 %, še posebej v 1. letu starosti. Pri bolni živali se pojavi značilna krvna slika – nizko število belih krvničk (=levkopenija), imunosupresija, pobitost, vročina, neješčnost, bruhanje, driska. Če zboli breja mačka, lahko mladiči dobijo poškodbo malih možganov.

Okužba z mačjim herpesvirusom 1 je lahko tudi smrtna. Virus je razširjen po celem svetu. Stres lahko sproži bolezen in izločanje virusa. Huje obolevajo mačke, ki živijo v večjih skupinah. Bolezen se prenaša se le z neposrednim stikom. Virus je namreč občutljiv in ne preživi v okolju. Znaki so: vnetje nosu, veznic, vročina, pobitost, neješčnost, lahko pljučnica, razjede na roženici. Smrtnost je lahko 20-30 % v slabih pogojih. Breje mačke lahko izvržejo.

Okužba zgornjih dihal s kalicivirusom je tudi razširjena po celem svetu. Huje obolevajo mačke, ki živijo v večjih skupinah. Virus nenehno mutira. Bolezen je lahko tudi smrtna. Virus v okolju preživi do 1 meseca. Prenaša se tudi s posrednim stikom – s predmeti. Znaki okužbe so: Razjede v ustih, bolezen zgornjih dihal, vročina, vnetje sklepov – šepanje, pljučnica pri mladičih.

Mačja levkoza je virusna bolezen, razširjena po celem svetu. V populaciji se širi z druženjem živali. Virus ni obstojen v okolju, prenaša se samo z neposrednim stikom. Ohranja se zaradi okuženih mačk. Bolj dovzetne so mlade živali. Pojavi se imunosupresija, zato so lahko pogoste infekcije zgornjih dihal, črevesja, kože idr., vnetje dlesni ter krvna mikoplazmoza. Posledice okužbe pa so lahko tudi slabokrvnost, limfom, levkopenija, trombocitopenija, levkemija...

Steklina je virusna bolezen in zoonoza. Je smrtna. Značilno je izločanje virusa s slino, okužba se zgodi običajno z ugrizom. Zaradi cepljenja lisic je stekline pri nas manj, a je še vedno prisotna. To je bolezen osrednjega živčevja, znaki bolezni pa so lahko zelo različni. Pojavi se spremenjeno vedenje – plašnost, nemir, razdražljivost, ki se lahko stopnjuje do napadalnosti. Živali se lahko grizejo in tako poškodujejo na mestu ugriza. Lahko uidejo in brezciljno tavajo po okolici ter žrejo različne neužitne predmete. Slinijo se, zaradi ohromitve jim lahko visi spodnja čeljust. Glas je lahko spremenjen, pojavijo se epileptični napadi, neusklajenost mišic, ohromitev in smrt.